

GORIŠKA STRAŽA

Št. 89

V Gorici, v četrtek 20. novembra 1924. Leto VII.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAŽE« Tisk Zadrugne tiskarne v Gorici Riva Piazzutta št. 18. Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5. — (prej Scuole). —

Izhaja: vsak ponedeljek in četrtek popoldne. Stane za celo leto 15 L. pol leta 8 „ četrt „ 4 „ Za inozemstvo celo leto 35 L. Na naročila brez dopolne naročnine se ne moremo ozirati. Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

Odgovor brez psovk!

Na naš uvodnik v predzadnji številki je odgovoril gospod dr. Wilfan »Edinosti« s člankom »Obrekovalcem«. Neljubo nam je, da moramo odgovarjati, toda sili nas v to resnica, ki je bila vedno in mora biti tudi danes edina podlaga poštene politike.

Gospod dr. Wilfan brani sebe in »Edinost« radi »Jadranske banke« ter pravi:

Prva trditev.

1. Očitajo mi, da sem bil ob izmenjavi 16 milijonov lir za banko proti našim zadrugam, a gospodje, ki to trdijo, so lažnivci in obrekljivci.

Odgovor.

Gospod dr. Wilfan misli, da je vsa primorska javnost padla na glavo. Kaj pa je bil oni velikanski članek v »Edinosti« od 15. aprila 1923.? Ali je bilo to obramba zadrug? Saj ste vendar v njem javno trdili, da pripadajo milijoni le bankam in ne našim zadrugam.

Morete li to zanikati? Ne! Vi se branite drugače: Vi pravite, da niste hoteli zagovarjati ne bank ne zadrug, ampak ugotoviti le resnico. Resnica je bila le slučajno v korist bankam in v škodo zadrugam. Dobro. Sedaj Vas vprašamo: Kdo Vas je poklical, da se kot odgovorni ljudski zastopnik spuščate v boj, ki koristi bankam? Ali so Vas izvolile v parlament banke ali pa ljudstvo? Tedaj bi bili morali vsaj lepo molčati, če že niste mogli po svoji vesti braniti zadrugstva. S svojim nastopom ste faktično koristili bankam in škodovali ljudstvu in to je resnica, ki je ne ovržete, tudi če se sto let zagovarjate.

Druga trditev.

2. Dr. Wilfan pravi: RESNICNEGA konflikta med banko in našimi zadrugami radi izmenjave tedaj sploh ni bilo.

Odgovor.

Gospod dr. Wilfan se hoče šaliti. Kako se upa trditi, da ni bilo konflikta med bankami in zadrugami? Ali se nič ne spominjate, kako je divjal boj v časopisju vse Slovenije radi izmenjave denarja? Pa nele časopisje, temveč tudi člani jugoslovanske vlade so bili tedaj razdvojeni, komu gre denar. Tedaj in sedajni minister soc. politike dr. Gregor Žerjav je zagovarjal odločno in dosledno stališče zadrug in bivši poslanec Lavrenčič je tedaj na seji širšega odbora političnega društva »Edinosti« v Gorici pozval naše ljudi, naj odpošljejo na pristojna mesta deputacijo, ki bo odločila boj v prilog zadrugam.

To je zgodovinska resnica, ki je ne bo nihče ovrget. Priče so člani bivšega širšega odbora, poslanec Lavrenčič in vsa naša javnost.

Kako morete torej trditi, da resničnega konflikta ni bilo? Konflikt med zadrugami in bankami je bil, pa še tako trdovraten, ljut in srdit. Vi, gospod dr. Wilfan, lahko samo to trdite, da ste tedaj naš predlog o deputaciji **ODKLONILI** in se niste hoteli vdeležiti naše akcije v prilog zadrugam.

Tretja trditev.

Dr. Wilfan pravi: Kar sem trdil v »Edinosti« od 15. aprila 1923. ni nihče, nikdar in nikjer ovrget.

Odgovor.

O resničnosti teh Wilfanovih besed naj sodi naša javnost. V »Goriški Straži« je izšla cela vrsta člankov, v

katerih smo pobijali trditve dr. Wilfana točko za točko, z vso temeljitostjo in jasnostjo, ki je bila potrebna. Isto je naredilo ljubljansko »Jutro« v celi vrsti člankov, katere je čitalo na desetisoče ljudi onstran in tostran mej. Dr. Wilfan pravi, da ni njegovih trditve nihče, nikjer in nikoli ovrget, mi pravimo, da so bile ovržene na celi črti.

Četrta trditev.

Dr. Wilfan pravi: Zakaj mi očita, »Goriška Straža« samo 13 milijonov lir za »Jadransko banko« in ne tudi treh za »Ljubljansko kreditno banko«?

Odgovor.

Pri izmenjavi denarja lanskega leta sta stali obe banki Jadranska in Kreditna v eni in isti vrsti. Denar bi se bil moral odvzeti obema bankama. Razlika je bila le ena: Jadranska banka je bila tako nesramna in predrzna, da ni hotela izplačati od prejetih 13 milijonov ni vložkov zadrug, je protipostavno požrla vse ter je tako na najbolj brezvesten način ogoljufala naše ljudstvo. Ljubljanska kreditna banka je pa pošteno izvršila svojo dolžnost ter izplačala zadrugam vložke po ključu 60 od sto. To je bistvena razlika in naša dolžnost je bila, da napadamo predvsem nepošteno in sleparsko banko, ne pa poštene.

Peta trditev.

Dr. Wilfan ponavlja še enkrat, da je z »Jadransko banko« bilo združeno naše narodno ime.

Odgovor.

S tem ste, gospod dr. Wilfan, javno dokazali, da ste skozi in skozi kapitalističnega in protisocialnega mišljenja in čustvovanja in to zado- stuje.

Šesta trditev.

Dr. Wilfan pravi: Kar se tiče nove »Banke Adriatike«, je popolnoma v redu, da je »Edinost« priobčevala njene oglase. Ako je vsebina oglasov dopustna, sme uprava oglas sprejeti in politična organizacija se nima v to vtikati.

Odgovor.

To trdite Vi, gospod doktor. Mi pa imamo druge pojme o socialnih dolžnostih našega časopisja. Ko je nam »Banca Adriatica« ponujala oglase, se je naša politična organizacija zbrala na posvetovanje in sklepala o zadevi. Vedeli smo, da se hoče nova fašistovska banka udomačiti med slovi in hrvatskim ljudstvom. Da hoče dobiti s POMOČJO NAŠIH LISTOV moč med našim narodom in smo morali zavzeti stališče. Mi smo rekli ne, vi ste rekli da! Mi smo ponujali denar odklonili, vi ste pa začeli delati propagando za banko, in sicer do zadnjega dneva pred polomom.

To je gospod doktor resnica, ki je ne boste ovrgli, ker stojte ko pribita.

Sedma trditev.

Dr. Wilfan pravi: »Ako ste vi gospodje vedeli, da stoji Banca Adriatica slabo, zakaj niste ljudi opozorili«?

Odgovor.

Mi smo imeli koj spočetka slabo mnenje o banki. Ko smo videli, da ne mara izmenjavati vložkov naših zadrug, kljub temu da je prejela zato 13 milijonov lir, smo jo **ZACELI NAPADATI V VSEH NAŠIH LISTIH**. Kdor je čital naše časopisje, je vedel,

da je banka nepoštena, in kdor je nam veroval, ni vložil v banko niti dinarja. V banko so vložili denar samo tisti, ki so verovali »Edinosti« in »Istarski Riječi« in njuni propagandi za »Banko Adriatiko«.

Osma trditev.

Dr. Wilfan pravi: Kdor je odklanjal oglase »Banke Adriatike«, bi moral odklanjati oglase vseh bank, torej tudi oglase Ljubljanske kreditne banke.

Odgovor.

Tako pametni smo tudi mi, gospod dr. Wilfan, da vemo, da bi morali priporočati v »Goriški Straži« samo našo lastno zadrugno banko in nobene druge. Toda vsak ve, da lastne zadrugne banke žal še nimamo in da se naši ljudje na Goriškem obračajo v čisto bančnih zadevah pač na obstoječe banke, kakor delajo to tudi naše zadrug. Ako ne sprejmemo v list oglasa nobene banke, gredo lah-

ko naši ljudje na najrazličnejše do- bre in slabe, zanesljive in nezanesljive italijanske banke. V Gorici imamo samo eno slovensko banko, vse druge so italijanske. Ljubljansko kreditno banko poznamo, nje se poslužuje v bančnih stvareh tudi naše zadrugništvo.

Dokler nimamo lastne zadrugne banke, se moramo pač posluževati najboljših izmed obstoječih, to je edini izhod.

Kar je bilo za nas dobro, to smo priporočali tudi drugim, in nihče ni bil radi tega prevaran. Pač pa so bili grdo ogoljufani in osleparjeni tisti, ki so podlegli vplivu bučne propagunde za »Banko Adriatiko«, ki jo je uganjala Vaša »Edinost« in »Istarska Riječ« po naši pokrajini.

To smo napisali v obrambo resnice in da spozna ljudstvo, v kateri politični organizaciji na Primorskem je njegova rešitev.

Kaj se godi po svetu?

V Avstriji se je spremenila vlada.

Avstrijski kancler monsignor Seipel je odstopil in izročil vodstvo države drugim rokam. Mož, v katerem je bila skozi več ko dve leti vtelesena avstrijska republika, se je umaknil iz političnega pozorišča, kljub temu da ima njegova stranka večino v parlamentu in bi vladal lahko z njo nemoteno do prihodnjih volitev. Kaj je vzrok te nenadne spremembe? Tako se vprašujejo ljudje v Avstriji in tudi v inozemstvu, kjer se vlade močno zanimajo za politično in gospodarsko življenje avstrijske republike. Saj so dali Francozi, Angleži in Amerikanci Avstriji milijonska posojila, ki bi jih zgubili, ako bi Avstrija propadala. Čim je Seipel odstopil, so zato antantni mogočnejši staknili glave in se vprašali: kaj se godi v Avstriji?

Ljudje nočejo več prenašati žrtev.

Seipel si je postavil v program, da ozdravi popolnoma državne finance in gospodarstvo Avstrije s pomočjo posojila antante. Posrečilo se mu je tudi, da je ustavil propadanje valute in spravil red v vse gospodarsko in upravno življenje Avstrije. Dežela se je dvignila, brezposelnost je ponehala in avstrijska industrija je pridno izvažala. Da je Seipel to dosegel, je moral strašno varčevati z državnim denarjem. Odpustil je iz službe na tisoče nepotrebnih uradnikov, naložil je hude davke, da krije zgube in odplačuje najete dolgove, avstrijsko prebivalstvo je moralo prenašati težke žrtve za ozdravljenje svoje domovine. Začetkoma je šlo vse gladko, ljudje so videli, da ni druge rešitve. V zadnjem času je pa postalo prebivalstvo nepotrpežljivo.

Seipel si je umil roke.

Dveletno trdo varčevanje ga je utrudilo. Železničarji so radi nezadostnih plač proglasili stavko in ustavili ves promet v državi. Seipel je izjavil, da država ne more plačevati, ker se sicer ne izvleče nikdar iz dolgov. Ljudstvo se mora privaditi na priprosto, varčno in skromno življenje, sicer ne pride Avstrija nikoli do blagostanja. Pozivi Seipela so bili brezuspešni. Ker je videl, da so se v državi nele železničarji, ampak tudi drugi sloji naveličali, nositi še nadalje potrebne žrtve, je Seipel odstopil,

češ, da ne more v takih razmerah jamčiti za končno ozdravljenje države.

Boj med centralizmom in deželno avtonomijo.

Še en razlog, in ta je morda najvažnejši, je prisilil Seipela k odstopu. Avstrijska republika ni centralistična država, Dunaj ne odloča, kakor on želi in hoče, ampak se mora ozirati na voljo posameznih dežel. Posamezne dežele avstrijske republike imajo lastne deželne zbornice, kjer si ljudstvo daje postavbe in razpisuje davke, na čelu pokrajin stoji posebne deželne vlade, tako da je vsaka dežela mala država zase. Ako želi dunajska vlada izpeljati ozdravljenje republike, kakor je hotel Seipel, morajo biti s tem zadovoljne tudi dežele s svojimi deželnimi zbori in deželnimi vladami. Ako se dežele uprejo, je Dunaj brez moči. Seipel je smatral to za veliko oviro sanacije in je hotel, da bi dobila centralna vlada na Dunaju več moči, tako da bi lahko ukazovala pokrajinam tudi brez dovoljenja deželnih vlad. V gotovih stvareh se je zdelo Seiplu to neobhodno potrebno, ker bi drugače ne mogel izpeljati svojih načrtov.

Dežele so Seiplove zahteve odklonile in se postavile v bran za svojo avtonomijo. To je bil drugi vzrok, da je Seipel odstopil.

Avstrijska krona padla.

Vest o Seiplovem odstopu je naredila vtis tudi v antantnih državah in spravila v zadrego kapitalistične upnike Avstrije. Zbali so se, da je po- sojen denar v nevarnosti in tako je po dveh letih prvič padla avstrijska krona. V Seiplu je imelo pač inozemstvo zaupanje, njega so poznali na vseh mednarodnih konferencah, o njem so vedeli, da je moč energije, ki drži dano besedo in se upa izpeljati tudi velike načrte. Oseba Seiplova je bila za antanto najboljše jamstvo, da je njen denar varno naložen. O novi vldi in njenem načelniku pa ni mogoče prorokovati, kakšna bo njegova politika.

Ob odstopu dr. Seipela lahko rečemo, da je spadal med najbolj sposobne državnike v Evropi.

Vojaški absolutizem na Španskem.

O nasilni vladi španskih generalov že dolgo časa nismo nič pisali. Iz

mrtvaške tihote, katero so vsilili z bajoneti in vislicami generali svoji domovini, so se čuli v Evropo sem in tja vzdihli podjarmljenega španskega ljudstva, ki hrepeni zastopj po svoji svobodi. Primo de Rivera vlada še vedno brez parlamenta in z vojaškimi sodišči, še vedno je udušena svoboda tiska in svoboda zborovanja, in kdor si upa kritizirati preglasno delo vojaške vlade, tega vlečejo v zapor ali ga preženejo čez mejo. Primo de Rivera je izgnal iz države najboljše sinove španskega naroda, in sicer nele politike, temveč tudi pesnike, pisatelje, učenjake evropskega slovesa.

Porazi v Maroku.

Železna pest generala de Rivere tišči prebivalstvo v pokornosti, in od notranjosti države je težko strmoglaviti tako vlado. K sreči so prišli najhujši udarci proti španskemu fašizmu od zunaj. General de Rivera je poslal vojsko na afrikanško obalo, da podjarmi uporno prebivalstvo v deželi Maroko. Kakor smo že večkrat povedali, je Maroko pokrajina, v kateri ne prebivajo ljudje španskega jezika, a so jo Španci hoteli kljub temu podjarmiti svoji oblasti. Domačini se po vseh božjih in naravnih postavah upirajo tujim vdiralcem in velika španska država jo do danes ni še mogla ukloniti. Ko je prišel Primo de Rivera nasilno na krmilo, je hotel dokazati, da bo dovršil on, česar niso mogle dotedanje španske vlade. Postavil se je na čelo vojske in vkorakal v Maroko, toda domačini so ga potolkli in naklestili tako pošteno, da je zgubila de Riverova vlada ves ugled celo med ožjimi pristaši. Vojaštvo je začelo godrnjati in vladi se je vedno bolj rušil temelj. Resni francoski list »Le Temps« piše: »kako se skoro dan za dnem pojavljajo znamenja, da se bliža politična kriza« španskega fašizma.

Krvavi upori naj bi ga rešili.

V tej zadregi si je pridni general izmislil novo sredstvo, da se ohrani na vladi. Mož je preudarjal: »Ako bi prišlo v državi do majhnega komunističnega punta, bi bila to prav lepa priložnost, da se vzdignem z mečem, pokoljem puntarje, obenem pa tudi svoje najbolj nevarne nasprotnike. Ko bodo najposobnejši nasprotniki s poti, kdo se mi bo upiral? Vladal bom mirno in varno še dolgo, dolgo let.« Tako je mislil in hrepenel, a majhnega komunističnega punta ni hotelo biti od nikoder. Zato si je iztuhotal zvit, toda skrajno nesramen načrt. Dal je nalogo podministru policije, generalu Martinezu Anido, naj zbere anarhiste in komuniste ter jih nahujška na upor proti vladi. In res je prišlo pod tajnim vodstvom podministra policije do krvavih pobun v različnih mestih, nahujškani delavci so naskočili par vojašnic, toda tedaj je posegla vmes železna roka Primo de Rivere. Zadušil je od njega samega organizirano »vstajo«, postrelil na stotine nedolžnih, napolnil ječe s svojimi političnimi nasprotniki in postavil španski narod pod še hujši jarem kakor je bil dosedanji.

Tudi španski fašizem se ruši.

Primo de Riviera je prepričan, da bo lažje zadihal, ko se je oprostil svojih glavnih nasprotnikov. Nekateri so v ječi, drugi čez mejo, kar jih je še na prostem, so pa tihi, ker se boje, da zadene tudi njih enaka usoda. V času »krvavih pobun« in »komunističnih zarot« je namreč vladi dovoljeno vsako sredstvo, da ščiti in ohrani svojo oblast. Tako si misli gospod general Rivera. Toda umazana in zahrbtna politika španskih generalov je postala očitna že vsej Evropi. Poluradni francoski dnevnik »Le Temps« piše odkrito, da so upori na Španskem organizirani od vlade same in da je to zadnje sredstvo, s katerim se hoče rešiti Primo de Rivera.

Po našem se bliža španska diktatura generalov svojemu koncu, špan-

ski narod bo v doglednem času dosegel svojo prejšnjo svobodo in nadaljeval politično življenje v znamenju demokracije.

Vojska in narodna bramba.

V zadnjih dneh se je pojavilo v Italiji novo nasprotje med fašistovsko vlado in njenimi nasprotniki. Mussolini je predložil potom svojega vojnega ministra di Giorgia načrt za reorganizacijo stalne vojske. Predlagal je, naj se število vojaštva zniža in uporablja predvsem na državnih mejah, kajti v notranjosti je vojaštvo nepotrebno. Tukaj skrbe orožniki in milica za javni red in mir. Vojaki so potrebni samo na mejah, kajti njih naloga je braniti domovino *na zunaj* pred tujimi državani. Čemu naj bi bilo torej vojaštvo razpostavljeno v notranjosti Italije?

Vojska proti vladni politiki.

Minister Di Giorgio je predložil svoj načrt svetu generalov, ki stoje na čelu vojske in ti so vojaško politiko fašistovske vlade odklonili. Načrt vlade je propadel. Voditelji vojske zahtevajo, naj ostane vojaščina pri sedanjem številu, ker bi bilo vsa-

ko manjšanje škodljivo. Odločno so proti temu, da bi se vojaštvo osredotočilo na državnih mejah ter se umaknilo iz notranjosti. Minister Di Giorgio se je vrnil v ministerski svet in javil svoj poraz. Vlada je zato svoje načrte precej spremenila in jih bo spravila v tej spremenjeni obliki pred parlament.

Kaj pravi opozicija?

Namen fašistovske vlade je bil prozoren: hotela je spraviti vojaštvo na meje in prepustiti notranjost države v roke fašistovske brambe. Ko bi izbruhnili v državi neredi, ki imela vlada v Rimu, v Milanu, v Neapolju in vseh velikih mestih Italije na razpolago izključno milico, — kr. vojska bi bila daleč na mejah in bi se ne mogla vtikati v spor. Opozicija trdi, da si je hotel fašizem zagotoviti popolno vojaško oblast nad državo, da jo uporabi po svoji volji v slučaju vsake potrebe. Temu so se opozicionalne stranke in tudi zavezniki vlade uprli: v notranjosti države naj stoji poleg milice tudi stalna vojska, zakaj stalna vojska je edina zaščita reda, miru in postave, v katero zaupa italijanski narod.

DNEVNE VESTI.

Nujna prošnja.

Naročnike in druge, ki pošiljajo denar na »G. Stražo« po poštinih nakaznicah uljudno prosimo, da gotovo *napišejo tudi na odrezek* (cedola): 1) natančen naslov kdo pošilja denar 2) ali je pošiljatelj *nov ali star* naročnik našega lista 3) za kaj pošilja denar (naročnina, oglas, dar itd.). — Če bode te prošnje upoštevali prihranite sebi razne sitnosti in pomote, upravi »Straže« pa veliko dela.

Uprava.

Kje?

Kje naročiš »Goriško Stražo«? Piši: Uprava »Goriške Straže« v Gorici, Gorizia.

Umrli.

je gospa M. Zorn, soproga nadučitelja Zorna v Vrtojbi in mati solkanškega nadučitelja v starosti 61 let. Bolehala je okrog 4 tedne. Počivaj v miru, blaga žena in skrbna mati! Preostalim sožalje!

Mosconi piše knjige.

Bivši generalni civilni komisar za Julijsko Krajino prosluli Mosconi bo izdal te dni knjigo, kjer opisuje prva leta italijanske vlade v naših krajih. V njej je tudi poglavje, kjer govori o Slovencih in Hrvatih na Primorskem ter o politiki, ki jo je delal z njimi. Napisal bo torej tudi del naše zgodovine. Radovedni smo, ali bo popisal vsa krvoprolitja, vse požige in zločine, ki so se dogodili pod njegovo upravo v Istri in Trstu in na Goriškem in za katere je nosil on vso politično odgovornost.

Eden za drugim.

Iz fašistovske stranke so izstopili poslanci Lanza di Trubia, Prinetti in Ranieri. Sledili bodo še drugi, zakaj fašistovska nasilstva od 4. novembra so razljutila in užalila tudi poslance iz Mussolinijeve večine.

Zrcalo za rimsko vlado.

Glavni ravnatelj vseh ljudskih šol Italije, znani učenjak Lombardo-Radice je obelodanil knjigo, v kateri popisuje nesramno raznarodovalno politiko — pruskega militarizma proti Poljakom. »Leta 1887.« — pravi Radice — »je odpravila nemška država v vseh poljskih šolah poljski pouk. V takih razmerah je prenehala vsaka vzgoja.« Ljudske šole so postale šole sovraštva, ki so imele le en namen: zadušiti in vničiti kulturo in dušo Poljakov.

Učenjaku Lombardu Radiceju ni bilo treba, da gre nazaj v leto 1887. k pruskemu militarizmu; ogleda naj si ljudske šole na Primorskem, ki so njemu podvržene, pa bo imel popolnoma enako sliko nasilnega raznarodovanja.

Živela enakopravnost!

Ob priliki debate za proračun zunanega ministrstva je poslanec Volpe zahteval, naj se sprejme večji znesek za italijanske ljudske šole izven države. Poudarjal je, da se bodo sicer italijanski izseljenci raznarodili. Za italijanske državljane slovenske in hrvatske narodnosti v mejah države pa ne bo nikak italijanski poslanec kaj takega zahteval. Kakor vidimo, velja za Italijane eno, za Slovence drugo. Živela enaka pravica za vse državljane!

Zima.

Pretekli teden je zima pritislila že z vso svojo ostrostjo. Tudi v naši solnčni Gorici je kazal toplomer že par dni opoludne 4—5 stopinj nad ničlo. Vrhutega je pritislila še huda burja, kot je nismo bili že dolgo vajeni. Na Predilu je bil mrz tako hud, da je bilo kar 12 stopinj pod ničlo. S Florence poročajo, da je včeraj pričel naletavati sneg, kar se v tem mestu silno redko pripeti.

V deželi je red in mir.

V pondeljek se je peljala gruča fašistov z vozom v vas blizu Pize. Spotoma je naletela na gručo ljudi in začela nanjo streljati. Obležal je en mrtev in trije so bili ranjeni, med temi ena ženska. Pri zaslišanju je kolovodja fašistov izjavil, da je množica fašiste napadla in so se reveži le branili pred napadalci. Povsod enako!

Seja zveze narodov.

Društvo Zveze Narodov bo imelo 18. decembra svojo 32. sejo v Rimu. Na dnevnem redu so vprašanja o razorožitvi vseh držav, o kontroli nad oboroževanjem, o reševanju mednarodnih sporov potom mirovnih razsodišč i. dr. Lepa vprašanja, ki jih pa državniki tako radi pozabijo, če gre za dobiček njihove države!

Prošnja.

Matija Kutin iz Kamna pri Kobaridu star 72 let, srednje postave je odšel od doma dne 6. t. m.; bil je praznično oblečen. Šel je čez Libušnje men-

da proti Drežnici. Vkljub vsemu poizvedovanju ni bilo mogoče dognati, kam se je obrnil — bil je nekaj pomešan. Uboga 76. letna žena Uršula prosi tem potom prav lepo: Ako bi bilo komu znano bivališče njenega moža, naj ji blagovoli sporočiti. — Kamno hšt. 71 - p. Caporetto.

Avtomobilna zveza Sv. Lucija Kobarid.

Od 16. novembra vozi dnevno poštni avtomobil od sv. Lucije v Kobarid ob 9.50 in ob 20.58 uri, iz Kobarida k sv. Luciji pa ob 7. in 15.45 uri.

Cene na izvoznem trgu v Gorici

dne 20. novembra 1924.

Kostanj 80 vin. do 1.20 L kg; jabolka 50 vin. do 1 L kg; hruške 70 vin. do 1.60 L kg; krompir 60 do 70 vin. kg.

Rokovnjači v Mirnu.

V nedeljo 23. novembra popoldne vprizori mirensko Slov. izobr. društvo »Rokovnjače«. Pridite! Užili boste par lepih uric!

* * *

Splašen konj ubil mlekarico.

V pondeljek okrog 10 ure predpoldne se je odigral na Tržaški cesti v bližini starega pokopališča, strašen prizor. Mlekarica Pepca Brajnik, neporočena, stara blizu trideset let, doma iz Gabrije pri Sovodnjah, se je vračala po opravljenem vsakodnevem poslu iz Gorice proti domu. Skoro je že prišla, nič hudega sluteč, do zgornjega konca starega pokopališča, ko pridivja za njo v groznem galopu splašen konj. Čeprav je bila cesta prazna, je nesrečni slučaj hotel, da je zdvijani konj treščil ob na desni strani hodečo mlekarico in jo prevrnil v obcestni jarek. Ker se je vsled trčenja najbrže nekoliko spodtaknil, je telebnil na nesrečno Pepco v jarek in ji s kopitom razbil črepinjo. Bila je takoj onesveščena in so jo kmalu na to odnesli v bolnišnico, kjer je v terek zvečer umrla. — Splašeni konj je last nekega vrtojbenškega kmeta. Splašil se je pri izpreganju na dvorišču Kavalinove gostilne in divje oddiral po Tržaški cesti. Kakor se zdi, mu je padla vaga na zadnji nogi! Gospodar ga je sicer skušal zadržati, toda bil je prešibak. Po nesreči so konja kmalu vlovili in preprečili še morebitne nadaljne nesreče. — Strašno je bilo videti, ko je divjal splašeni konj po Tržaški cesti in je občinstvo prestrašeno pričakovalo, kaj bo? Enake nesreče Goričani še ne pomnijo!

Tatvina. Francu Rijavcu iz Trnovega pri Gorici št. 4 sta bila vkradena v noči od 13. do 14. t. m. 2 nova konjska komata z vso opremo črne barve rudeče in zeleno obrobjena z zlatimi gumbi v skupni vrednosti 700 lir. Kdor bi vedel zanje ali jih izsledil dobi 100 Lir nagrade.

Prosvetna zveza.

Zvezin svet sklicuje dne 30. novembra popoldne Prosvetna zveza. Več v okrožnici.

Seja gorenjevipavskega okrožja se bo vršila v nedeljo, dne 23. novembra pop v Šturijah. Vsako društvo naj pošlje zastopnika.

Naš čolnič izide začetkom decembra. Dopise pošljite do konca tega meseca.

Listnica uredništva.

H. S., Idrija: Odgovor dobite v današnji listnici Kmet. del. zveze. Prilogo pošljemo.

Zastopnj

dobi »Goriško Pratiško«, kdor poravnana naročnino za Gor. Stražo za 1925 takoj. Naročniki, prijatelji na delo!

Sleparji na delu!

Iz krogov vojnih oškodovancev nam pišejo:

Največji trpini na našem ozemlju so brezdomno vojni oškodovanci. Zapustiti so morali svoje rodne krove in se potikati dolga leta po tujini. Ko so se pa vrnili, so našli vse razbito in porušeno in trpljenje v mrzlih barakah je postalo njihov delež. Poleg tega se je pričel za nje križev pot vojnoodškodninskega vprašanja. Vlada je sicer izdala zakon, da bo vojna škoda v celoti povrnjena, a ta beseda je ostala v precejšnji meri le na papirju. Križev pot premnogih vojnih oškodovancev se še nadaljuje in mu še ni videti konca.

Ta križev pot je pa še posebno brdeč radi tega, ker so se v vojnih oškodovanci priteple v deželo tudi požrešne pijavke, ki so hotele in hočejo na račun izmučenih oškodovancev udobno živeti.

Že večkrat smo v našem listu brezobzirno nastopili proti tem zverinskim in sleparskim izkoriščevalcem ter svarili naše ljudi pred njimi. Žal, da smo pri mnogih našli zaprta ušesa. Še le ko jih nesreča že udari, se z grozo zavedo, a je navadno prepozno.

V naslednjem hočemo danes zopet posvetiti v temno poslovanje teh lopovov, da mogoče rešimo kakega reveža iz nesreče.

Kako „delajo“?

Poznamo celo vrsto slučajev, ko vojni oškodovanci podpišejo raznim posredovalcem in zastopnikom pooblastila, s katerimi po tem ti — tudi na goljufiv način — dvigajo večje zneske, včasih celotne predujme, katerih strankam ne izplačajo. Ker so ti posredovalci navadno brez premoženja, jih tudi nikoli ne bodo dobili.

Drugi so še nesramnejši. Ubogega, zaupljivega oškodovanca preslepijo, da jim podpiše menico, katero baje rabijo za garancijo, da dosežejo izplačilo voj. odškodnine. Izplačilo te menice si oni seveda na nepošten način oskrbe. Ko menica zapade, donabli ociganjeni kmet, ki včasih niti ne ve, kaj je podpisal, od banke poziv, da naj menico izplača in koj nato tudi menično tožbo. Nesrečnež pride lahko ob premoženje, kajti proti brezvestni pijavki je pri sedanjih razmerah skoro brez moči.

Bodite zato previdni in ne zapuajte vsakomur!

Kakor vemo, so med temi propalimi izsesevalci našega ljudstva — tudi domačini. Ljudje, bodite zato oprezní, da ne boste jokali in tarnali, ko bo prepozno. Ne zaupajte nikomur, ki ga ne poznate in niste docela prepričani, da vam nudi z lastnim premoženjem dovolj jamstva, da bo pošteno posloval.

Cerkveni zvonovi in civilni prazniki.

Nekemu duhovniku na Tolminskem se je letos 4. novembra tole pripetilo: Okoli 9.3/4 zjutraj je prišel kr. orožnik in ga pozval, naj dá zvoniti od 10. do 10.1/2, ker je državni praznik. Kr. orožnik je imel v rokah brzajavni ukaz od kr. podprefektura v Gorici.

Dotični duhovnik mu je odgovoril, da nima osebno nič proti zvonjenju, vendar pa nima pravice dovoliti zvonjenja, ker je to le civilen praznik; pripravljen pa je takoj ukazati zvonjenje, ako se mu priskrbi dovoljenje, oziroma ukaz od višje cerkvene oblasti. Pokazal je kr. orožniku tudi cerkveni zakonik, da se je osebno, na lastne oči prepričal o pravilnem postopanju.

Ali se je kr. orožnik nato o tem brzajavno posvetoval s svojimi predstojniki, ni znano. Zgodilo se je pa, da je okoli 11. ure SAM odredil zvonjenje brez vednosti dotičnega duhovnika.

Večkrat se je že zgodilo tudi drugod po deželi, da so občinski komisariji ali drugi samovoljni oblastniki zahtevali od duhovnika zvonjenje v enem ali drugem popolnoma civilnem slučaju. In zgodilo se je tudi že večkrat, da je ta ali oni samovoljni oblastnik dal siloma udreti v zvonik ter ukazal zvoniti kljub ugovoru dušnega pastirja. In zgodilo se je, da je duhovnik radi svojega ugovaranja imel razne sitnosti, da se mu je žugalo z nasiljem ali se ga vsaj razglasilo za sovražnika države in kralja.

Potrebno in koristno je, da se o vrašanju cerkvenih zvonov pouči vse ljudstvo in zato si oglejmo Določbe cerkvenega zakonika (Codex juris Canonici) o zvonovih in zvonjenju. Kánon 1169., § 2, pravi: »Cerkveni zvonovi morajo biti posvečeni ali blagoslovljeni...«. § 3. pravi: O rabi zvonov odločuje le cerkev...«. § 4. pravi: »Izvršiti dogode, postavljene od tistih, ki so morda dali cerkvene zvonove in je taiste ordinarij (škoj) potrdil, se blagoslovljeni zvon ne more vporabljati v docela posvetne svrhe razven v slučaju potrebe ali vsled dovoljenja ordinarija ali pa iz postavne navade.«

Tudi civilna oblast priznava ta prava Cerkev. Consiglio di Stato (Državni svet) je izdal z dnem 29. maja 1917. odlok »da postanejo v smislu načel cerkvenega prava, sprejetih iz verskih določb in pravoznanstva, ki jim civilna oblast ne more odrekati priznanja, zvonovi po blagoslovitvi svete reči in služijo službi božji; po blagoslovitvi preidejo zvonovi, tudi če so nabavljeni z občinskim denarjem, v last

cerkve in po njej na upravitelja cerkve radi notranje in nujne zveze, ki jo imajo s svetimi opravili in službo božjo, na katero se nanašajo ter se zato morejo in morajo smatrati kot postranski del izvrševanja bogoslužja.«

Če je civilna občina od pamtiveka rabila zvonove v splošno korist, n. pr. v naznanovanje požarov (plat zvana), za vabljenje v šolo, za sklicevanje skupščin, ne more zahtevati vporabe zvonov za kak drug namen, n. pr. za civilne praznike in demonstracije, niti za civilni praznik 20. sept., ki se je ustanovil l. 1895. (Odlok Corte Appello Venezia 29. marca 1905.)

Na podlagi omenjenih cerkvenih zakonov in državnih razsodb o vporabi cerkvenih zvonov ni očitno nikakega dvoma za duhovnika, kdaj

sme dovoliti zvonjenje in kdaj ne. Ako ne služi zvonjenje v verske svrhe ali ako ga ne zahteva kakšna navada od pamtiveka, ne sme nikdar dati zvoniti brez izrecnega ukaza ali dovoljenja višje cerkvene oblasti.

Očitno je pa tudi, da tudi civilna državna oblast, bodi pa že višja ali nižja, nima nikake pravice do cerkvenega zvonjenja brez dovoljenja višje cerkvene oblasti.

Umevna je torej in do cela upravičena želja in zahteva vseh katoliških duhovnikov, da pristojne oblasti v tem oziru končno enkrat napravijo potrebni red. Nikakor ne gre, da bi trpeli, ko izpolnujejo svoje dolžnosti, vse mogoče šikane in krivice od raznih samovoljnih oblastnikov, ki jih vrh vsega še proglašajo, docela krivično, pred vso javnostjo in kr. vlado za sovražnike kralja in države!

Kaj je novega na deželi?

Svarilo.

Z dežele nam pišejo: Vojna odškodnina za nepremičnine se počasi izplačuje. Vendar enkrat! Ali najdejo se brezvestneži celo na deželi, ki to izkoriščajo v veliko škodo oškodovancev. Vsiljujejo se jim namreč kot pooblaščenca od državne ali bančne strani ter jim ponujajo svojo pomoč — proti 3% zaslužku. Posebno ko se napoveduje kak predujem ali sploh denar se prikažejo. Svetujemo ljudem, naj se potruji vsak sam k banki, da podpiše tozadevne papirje in sprejme denar. Čemu zametavati za požrešne posredovalce!

Oslavje.

Dne 18. t. m. se je vršila kazenska razprava proti Planiščeku Alojziju iz Oslavja št. 148, ker je baje imel pri sebi nož, ko je bil ob času volitev napaden in krvavo pretepen pri pevmskem mostu od fašistov. Štev. 132, je izpovedal, da Planišček ni imel pri sebi nikakega orožja, pač pa mu je bilo podtaknjeno od fašistov. Priča in obtoženec sta bila pripravljena tudi priseči. Vse pa ni nič pomagalo. Planiščeku so prisodili 10 dni zapora. To je tisti Planišček, o čigar zadevi smo pisali v »Straži« z dne 30. okt. Naše prerokovanje se je uresničilo: bil je grozno pretepen, zdaj je pa še kaznovan. Zločinski napadalci pa letajo prosti okrog. Ali je to pravica?

Nabrežina.

Kljub veliki mizeriji, v kateri živimo, smo bili tako vneti in požrtvovalni, da smo zbrali 12 tisoč lir, s katerimi smo našo farno cerkev na novo

preslikali. Delo je izpadlo zelo dobro in je slikar Furlani nanj lahko ponosen. Tudi vsi farani smo prav zadovoljni in se veselimo, da je sedaj naše svetišče tako lepo okrašeno. — Arhitekt Radovič je pod korom na lastne stroške mesto starih stebrov postavil dve krasni, brušeni koloni iz domačega nabrežinskega marmorja. Delo je prekrasno, njegovo vrednost cenijo 8—10 tisoč lir. G. Radoviču se za njegovo velikodušnost farani pristrčno zahvaljujejo.

Iz Idrije.

Na naši okrneli realki imamo profesorja (raznih predmetov), ki se za svoja predavanja dosti temeljito ne pripravljajo. Zato si pomagajo z raznimi pripombami in razlagami, ki niso v nikakem sorodstvu z zgodovino in le žaljivo prepričanje nastoljevalca in doima. — Sorodnik nekaterih dijakov.

Ročinj.

Naša vas se je začela oživljati, ker se bližajo občinske volitve. Gospodje iz Kanala so se kar naenkrat začeli zanimati za usodo Ročinja. V pondeljek zvečer so povabili več naših volilcev na sestanek. Gospodje so imeli polna usta samih obljub za gradbo cerkve, potov, mostov in Bog vedi kaj še vse. Ali Ročinjci se jim za dobro voljo lepo zahvaljujemo, v nedeljo, ko bo čas volitev, bomo pa izbrali tiste može, ki so nam po volji, ne pa gospodu Muzniku in njegovim podrepnikom. Njegovih groženj, da bo tekom 24 ur odstavljen občinski svet in imenovan komisar, če se ne bo volilo njegove liste, se ne bojimo. Tudi širokoustenje, da je le njegova

Cerovščekov gospod

Življenje Valentina Staniča

(Spisal: Joža Lovrenčič)

(Dalje.)

»No, no, Uk, le priden bodi, saj te imam rad?« ga je moral tolažiti kanonik in mu je še hvalil mlado družbo: »Vidiš, s temi boš tudi prijatelj, kakor si bil z Blažem, Matejem in drugimi, veš!«

Pes je razumel pouk in je modro pogledal vse tri študente po vrsti in legel na svoje mesto, češ, tako že, da me le še upoštevate.

Ker je bil že govor o počitnicah, je Matej Cigale, ki je bil najbolj zgovoren, kar naenkrat poprašal kanonika: »Ali imate Uka že dolgo?«

»Tega štiri leta, a prej sem imel tudi Uke, vsak je bil prav tak, iz istega rodu so bili vsi.« je odgovoril kanonik.

»Potem ste pred šestnajstimi leti imeli tudi Uka?«

»Tudi! Zakaj pa prašaš?«

»Zato, ker se vas v naših idrijskih hribih spominjajo in Matevž Hladnik, moj rojak, po materi sva še v neki žlahti, ki je bil tudi pri vas in je letos,

prišedši iz Devina, začel učiti na realnih razredih, je pravil čudno zgodbo...«

»Povej jo, povej jo!« sta silila Kafol in Kocjančič.

»Ne upam si!« se je ustavljal Cigale. »Gospod kanonik bo zameril...«

»O jaz pa ne zamerim, kar povej!« je dal še kanonik pogum.

»Pa povem.« se je odločil Cigale, »samo zameriti ne, gospod kanonik!« In je začel pripovedovati:

»O počitnicah pred šestnajstimi leti je bilo, Matevž Hladnik je bil že v latinskih šolah, a je moral z drugimi pastirji le še vedno pasti živino. Tako so pasli lepega popoldne ob cesti med Črnim vrhom in Idrijo. Kar naenkrat zapazijo, kako teče po cesti konj, vprežen v dvokolesni voz, kakršnega še niso videli, na vozu je pa sedel posebne vrste gospod: rdeče nogavice je imel, rdeč ovratnik in rdeče oči, ob vozu je pa tekkel velik pes, ki se je zagnal kot divji v živino, ki je začela bezljati. Pastirji so se pokrižali in tudi bežali. »Peklenšček se pelje!« so rekli in še bolj drveli, ko je čudni gospod hripavo klical psa k sebi. Tudi ko je klical za njimi »Ne bojte se nič, počakajte!« se niso ustavili. Bolj ko je vpil, bolj

so bežali, kakor bi jim bil za petami...«

Stanič se je smejal od srca, Kafol in Kocjančič sta se v zadregi muzala, Cigale, ki je hotel še nekaj pojasniti pa je sam prasnul v smeh...

Ko se je kanonik pomiril od smeha, je povzel:

»Spominjam se tega dogodka — saj sem bil jaz oni »peklenšček« in moj prvi Uk je bil z mano. Oni idrijski kot sem šel pogledat in rudnik in še gospoda Svetličiča sem obiskal, ki je lepe pesme skladal. Če bi bili fantiči čakali, bi dobili vsak petico, tako pa so dobili in imeli le strah. Ti Hladnik ti, da mi ni tega še povedal. Le čakajte, drugič ga poprašam, če se »peklenščka« — še boji!«

»V šoli mogoče.« je dejal zvito Cigale, »ko ga pride nadzorovat.«

»Nič se ne boji več, samo peklenšček smeha, pravi, da mu ne da miru.« je pojasnil Kocjančič, ki je bil Hladnikov prijatelj. »Samo smeji se, zmerom se smeji, v Devinu se je celo na prižnici smejal in si je potem pomagaltako, da je zakril smeh: na velik list je napisal pridigo in jo brał, skrivši obraz za list...«

Spot smeh pri omizju — — —

In dan za dnevom so se šolci s kanonikom dobro imeli, razpletajoč resne in šaljive pogovore. O prostih dneh je gospod povabil svoje pobe na izprehod; včasih so šli peš, včasih so se peljali, ali pa oboje ob enem. Hodili so na Sv. Valentin, na Sv. Gabriel, na Sv. Goro, prehodili so vsa Brda od Števerjana in Kojškega do Biljane in Vipolž. Križem kražem prevozili so Vipavsko dolino po zgornji in spodnji cesti do Ajdovščine in Vipave; v Ajdovščini so pustili voz in konja, pa jo udarili na Čaven, drugič so iz Vipave odkorakali na Nanos in bilo jih je samo zdravje, veselje in dobra volja. Ko so se vračali z vozom proti Gorici, so vriskali in prepevali domače narodne pesmi in še druge kranjske, ki so se jih naučili iz Korytkove zbirke. Tudi Kras so obiskali: Tomajski teran je gospod kanonik cenil in ga tudi šolcem v pravi meri privoščil, v Velikem dolu se je čudil ž njimi orjaški trti, ki je bila taka kot bi jo že sam Noe vsadil in še k morju jih je peljal o priliki. Pa niso bili samo trije izvoljeni: od časa do časa je povabil tudi druge šolce. Zabava in pouk sta se menjala na takih izletih.

(Dalje pride.)

lista vladna in državna, ne bo nič izdalo. Vprašamo pa g. dacarja, od kdaj je občanar, da se toliko poganja za »blagor« občine. Hm, mogoče so pa komisarski stolčki tisti, ki mu vnamejo »dobro voljo«? Bomo pa že mi, volivci, poskrbeli kako bo!

Solkan.

Posestniki Skalnic in Humov se pritožujejo, da jim kurjave potrebni občani kradejo v šumah drva. Mi bi temu ne verjeli, zlasti še, ker imamo zvestega poljskega čuvaja, če bi se na lastne oči ne prepričali, kako vlačijo drva kar ob belem dnevu iz Skalnice in Huma. Polj. čuvaj je menda imenovan samo za poljskega čuvaja. Kakor pa vidimo je udinjen samo za fašistovsko agitacijo in za nič drugega, ker drugače bi v Skalnici in Humu ne manjkala drva. Prepričani smo tudi, da je plačan iz občinske blagajne, kamor se stekajo naši krvavi žulji. Radi tega odločno zahtevamo, da vrši svojo dolžnost tudi tam, kjer je do danes ni vršil. Capito g. komisar! *Davkoplačevalci.*

Serpenica.

Prejeli smo in radovolje vstrežemo želji županstva, ker nočemo nikomur delati krivice: V eni zadnjih številčk je priobčil Vaš cenjeni list notico iz Srpenice, v kateri se očita podprefekturi v Čedadu, da dela v nasprotju s tem, kar je ministerstvo odredilo glede olajšav kr. odloka z dne 23. maja 1924., ki se tiče omejitve lastninske pravice. Temu nasproti pa moramo priznati, da se je podprefektura v Čedadu, zlasti pa gosp. podprefekt Perini z vso vneto zavzel za nakazovanje drvi občinarjem iz občinskih gozdov, ne da bi bilo treba prositi za dovoljenje vojaške oblasti. — Gospod podprefekt je bil prvi, ki je tolmačil omenjeni kraljevi odlok glede sekiranja drv nakazanih po gozdni oblasti na ta način, da ni potrebno dovoljenje, ako se gozd deloma, to je skokoma, tako ali drugače na oblast v Tolminu upira nakazati drva brez dovoljenja vojaške oblasti, ni to ona kriva, ker mora izvrševati predpise navedenega odloka, dokler ne bo uradno preklican ali omiljan. Gospodu podprefektu Periniju kakor tudi gospodu gozdnemu nadzorniku Kralju se podpisano županstvo zahvaljuje za trud in dobro voljo, ki sta jo pokazala v tej zadevi. Županstvo na Srpenici: Župan J. Logar.

Marijino Celje nad Kanalom.

Naš kmet bije težak boj za obstanek. Prej tako cvetočo duhovnjijo je vojna furija skoro upropastila. Le malo vasi je, ki bi toliko trpele kot vas Lig. Hiše sicer res niso bile porušene, a je bridka resnica, da so drveje in gozdovi popolnoma vničeni. Hiša se da sezidati v nekaj mesecih, a kdaj zraste drevo? Kdo nadomesti to izgubo? Vojna odškodnina? Je ni! In tudi če po polzevo prilze, ne bo zadostovala, da se napolnijo z njo nenasitna žrela izkoriščevalcev — raznih obnovenih podjetij! Kmetje lezejo v dolgove. Saj morajo. Kje naj dobe denarja za različne naravnost genialne davščine? — Za ceste pa, ki so, nič ne lažemo, postali potoki, se nihče ne pobriga! Izseljevanje v Francijo je že vsakdanje in nihče se več ne zveni za to. — Da si nekoliko ublažimo to bedno stanje, smo se združili in si ustanovili »Mlekarsko zadrugo«, ki prične že v prihodnjih dneh obratovati. Izdelovali bomo maslo in sir. Marijinoceljani! Na vas je ležeče, da bo mlekarna vsevala in se tako vaše blagostanje boljšalo. Zato prinašajte vsi, do zadnjega vsi, mleko v zadrugo, ker le v združnem življenju je naša rešitev in naša bodočnost! Vi trgovci in gostilničarji pa: Pridite, ogledajte si in kupite!

Iz Breginja.

Društveno življenje v Breginju se je začelo dobro razvijati. Vsak začetek je sicer težak, a ker ima naša

mladina dovolj dobre volje in tudi potrebne zmožnosti, se nadejamo, da bomo v začetku decembra mogli prirediti prvo društveno veselico — po vojni. Potrebna je tudi društvena knjižnica, ker zlasti po zimi naši ljudje radi segajo po zabavno-poučnih knjigah. Izobrazba uma bo povzročila tudi poplemenitjenje srca in lepe naše pesmi se bodo razlegale v vedno bolj dovršeni obliki v društvu, v javnosti in v cerkvi. Poleg prosvetnega napredka je tudi potreben narodno-gospodarski napredek. Vsi Breginjci so prepričani, da najprej je potrebna razdelitev občinskega zemljišča, ker razdelitvi bo sledilo izdatno izboljšanje polja, racionalno sekanje in čiščenje gozda, novi nasadi stavbenega lesu itd. Zlasti živinoreja se bo mogla mnogo izdatneje razvijati. Zelo koristno bi bilo, da si Breginjci priskrbijo nove stroje po švicarskem vzoru za izdelavo sira in masla. Ako se pomisli, da zdaj — po starem sistemu — in brez tehničnih naprav izdeluje naša mlekarna sir, ki je sicer močan in bistveno izvrsten, a se vsled slabe zunanje oblike prodaja vendar komaj po 7 Lir 30 vin., ako se nadalje preudari, da zdaj mlekarna ne proizvaja niti trholice masla, dočim bo po novem sistemu proizvajala samo masla — brez sira — na leto za blizu 50.000 lir, potem se ne smemo ustrašiti 10.000 lir stroškov, kajti gotov dobiček novih naprav neizmerno odtehta stroške. Mlekarna šteje nad 100 članov. Breginjci na plan, pomisleke na stran!

Gaberje na Vipavskem.

Matevž Pregelj doma pri Žniderjevih, snopar brez črne srajce, a s črnim srcem, v persih švoh, a hudih jeter, ni le zagrižen pristaš snopa, ampak krade tudi rad kokoši. Za časa volitev jih je ponoči obiskoval in jim ni dajal miru. Posebno so mu ugajale županove, zaljubljen se je vanje in jih tipal. Hudobija pa je prišla na svetlo in pred kratkim je bil soje »sčeta« haptena radi tatvine. Snopar ščati kokoši na miru, ko spijo. Slava Matevžka se je razbila ob kokoših. Žalosten konec za velikega politika.

Sveto pri Komnu.

Potrebno je, da se včasih tudi mi malo oglasimo. Saj je vendar naša vas skoro največja na Spodnjem Krasu. Imamo lepo lego in znamenito staro cerkev sv. Tilha. Tudi imamo lepo število naročnikov »Goriške Straže« in upamo, da bomo njihovo število še pomnožili. Letošnjo letino smo spravili pod streho in moramo biti Bogu hvaležni, da se je tako dobro obnesla. Terana imamo obilo in je izborne kakovosti. Kupci, pridite ga pokušati! — Nekaj ljudi je odšlo v daljni svet, nekateri celo v daljno Avstralijo. Bili so tam že pred vojno in so dobro zaslužili. Nekateri se pripravljajo sedaj v Ameriko. Nekaj mladeničev dela v ladjedelnici v Trzinu. Tako počasi rinemo skozi težave vsakdanjega življenja. — Pohvalno moramo omeniti naše fante. Drže se prav vzgledno; po vojni nismo imeli skoro nobenega pretepa in tudi ne drugih neumnosti. — Poročil se je Rudolf Kovačič z gđc. Leopoldo Krnolj. Kot delavec si je prislužil lepo hišico. Njegova nevesta je bila 11 let služkinja pri tukajšnjem obče spoštovanem trgovcu g. Della Schiava. Novo poročencema obilo sreče! — Cerkevni zvonovi leže že nad 1 in pol leta v cerkvi. Ali bi ne bil že čas, da jih spravimo na njihovo mesto? — Imamo tudi odbor Kmečko - delavske zveze, ki pa, žal, kaže premalo živahnosti. Možje, zganite se v lastno korist in pristopite vsi!

Prvačina.

Našemu snopu se je zdelo, da bi bilo dobro dobiti nov odbor. Pričakali so odrešenika iz Gorice Heilanda, ki je dopovedal črnosrajčnikom, da so za tako službo najbolj sposobni med drugimi nastopni možaki: narodni učitelj Zorn, narodnjak Gregorič in naš vrli župan in brdak Furlani.

Kaj pišejo naši izseljenci?

Iz Buenos Airesa (Argentinijska).

(Suženjsko življenje naših izseljencev.)

Naš naročnik nam piše iz Južne Amerike o težavah in trpljenju, ki jih morajo prenašati naši izseljenci, če se puste izvabiti po brezsrčnih agentih v tujino za kruhom. Piše: »S posebnim zanimanjem čitam, draga »Goriška Straža« Tvoje v materinem jeziku pisane vrstice o ljubljani, daljni domovini. Od nas Ti morem poročati le žalostne novice. Nesramni agentje zavajajo izseljence, ne da bi ti vedeli, kako službo jim bodo poskrbeli in v kake kraje jih bodo poslali. Ko sem odhajal iz domovine, nas je bilo več domačinov skupaj. Po 25 dnevni vožnji smo dospeli v braziljsko mesto Santos. Nekateri so se takoj zatekli k agentom, ki so že prežali na potnike. Spočetka so z njimi ravnali, kot se spodobi delodajalcem, kmalu so pa pokazali svoje pravo lice in gnali izseljence kot živino v taborišče, ograjeno s tri metre visoko žico. Tu so bili prisiljeni delati od zore do mraka, včasih celo po noči, v mrazu in najhujši vročini v kavinih nasadih. Jesti je bilo tako malo, da je marsikteri vsled gladovanja obolel. K delu je vedno klicala tromba in nadzornikova palica. Vrhutega so pa še agentje z zvijačo prisilili naše ljudi, da so podpisali pogodbo za 2 leti takega pasjega življenja. Ljudje so obupavali in skušali ubežati ponoči iz suženjstva. Le malokateremu se je pa posrečilo. K meni je prišel moj prijatelj, ki je ušel iz takega taborišča, bos, nag in lačen do kosti. Sedaj pravi, da bo delal le zato, da spravi skupaj za pot in gre domov iskat — Ameriko. Največ naših ljudi je tukaj zaposlenih pri zidarskih delih. Sedaj so pa tudi ti brez dela. Zato svetujem vsakomur, ki namerava k nam, naj mu prej kaka zanesljiva oseba dobi delo, sicer bo — — — — —. Nikar naj pa ne hodi sem še z družino! To so žalostne razmere. Drugič še kaj.« Želimo še kaj takih poročil, da bodo naši ljudje dobro poučeni, da tudi v Ameriki ni kruha v izobilju.

Vendin le Vieil. (Francija).

V »Goriški Straži« beremo dopise iz raznih krajev v domovini; morda bo zanimalo bravce, da se tudi s francoskega enkrat oglasimo. — Tu v Vendinu nas je čez 160 Slovencev. Vsi delamo v rudnikih raztreseni po raznih rovih. — Res s težkim srcem smo se poslovili od domačih krajev; marsikatero oko je bilo rošno, ko smo se ob slovesu ločili od svojih dragih, a ne pomaga nič; šli smo za kruhom. Šli, ali srce je ostalo tam kjer nam je tekla zibelka. Sai še pridemo, ko si kaj prislužimo, smo rekli ob slovesu. — Res težko nam je šlo tu v začetku, ker nismo poznali jezika; z delovodji smo govorili le potom znamenj, marsikateri smešen prizor smo doživeli. Sedaj smo se že privadili toliko, da izhajamo za silo. Priznati moramo, da tu ni ravno slabo. Z zaslužkom izhajamo; z varčnostjo se bo dalo kaj prihraniti. — Tudi na prosvetnem polju se gibljemo. Ustanovili smo izobraževalno društvo, ki šteje okoli 150 članov. V društvu se po domače pomenimo, prebiramo naše liste, ta ali drugi pove kaj za smeh in končno pa urežemo katero izmed naših lepih slovenskih pesmi. Ustanoviti nameravamo tudi pevski odsek in knjižnico. — Nikakor se nam ni treba bati v tem oziru, nihče nas ne moti v društvu, še celo veseli so ko vidijo, da imamo smisel za koristno razvedrilo in izobrazbo. — Da bi bilo v domovini vsaj nekaj slične prostosti. — Še se bomo oglasili v priljubljeni »Gor. Straži«. Za sedaj pošiljamo iskrene pozdrave vsem našim domačim, sorodnikom, znancem ter vsem bravcem »Gor. Straže«. Hrovat Alojz; Melihen Andrej; Berginc Ivan; Berginc Andrej; Kravanja; Braz Jožef; Trebše An-

ton; Žagar Andrej; Kenda, Franc; Trebše Mihael; Muznik Jožef; Krohujc Albin; Mlekuž Tomaž; Furlan Adolf; Kravanja Ivan in še mnogo drugih.

Spominska plošča pok. Kokošarju.

Prejeli smo: Svota, potrebna za nabavo spominske nagrobne plošče pok. preč. g. župniku - skladatelju. Ivanu Kokošarju je sedaj nabrana, in sicer v skupnem znesku Lit. 310.—. Prispevali so: Obid Marija roj. Kokošar, pokojnikova sestra, Lit 70.—; g. dr. Peter Laharnar, Tomaj, L. 25.—; po 20 lir so dali gospodje: Msgr. Arko Mihael, Idrija; Koršič Ivan, Kobarid; Rejec Jakob, Solkan; Pirih Jakob, Vipolže; Blažko Alfonz, Kozana; Batič Valentin, Podbrdo. — Po 10 lir so dali gospodje: Franké France, Osek; Semič Ivan, Tolmin; Medveš Otilij, Ponikve; Vidmar Ivan, Idrija pri Bači; Sedej Miklavž, Obloke; Podberšček Štefan, Kal; Košir Ivan, Vedrijan; Hren Jože in Kovačič Ivan, Podmelec; 5 lir pa je dal g. Arko Leopold, Nemški Rut. Prisrčna hvala vsem! Bog povrni stotero! —

V petek, dne 31. okt. t. l. je kamnosek in podobar iz Gorice, Via Trieste 3, g. Peter Valantič, spominsko ploščo vzdal v steno grahovske cerkve tik nad vzglavjem groba pok. župnika - skladatelja. Vsi stroški so znašali Lir 270.—, preostanek Lir 40.— se obrne za sv. maše in prošnje po pokojniku. Ta spominska plošča bodi še poznejšim rodovom skromna, a zgovorna priča, v kakem prijetnem spominu je ostal blagi pokojnik pri svojih prijateljih in častilcih. Nadejamo se, da je on sedaj v večnosti še mnogo bolj, nego je bil tukaj prepričan o resničnosti svetopisemskih besed: »Dragocen rubin v zlatem okovju je ubrana glasba... Smaragd v zlatem prstanu je pevski zbor...«

V Podmelcu, dne 31. oktobra 1924.

Kovačič Ivan, župnik.

Zgubljeno. Nekdo je zgubil prstan — drag spomin. Kdor ga je našel je naprošen, da ga prinese v naše upravnništvo, kjer dobi 500 L. nagrade.

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: Preč. g. Franc Černigoj 25 L; Narodna čitalnica pri Sv. Luciji ob Soči 100 L; županstvo Smartno - Kojsko 70 L; Kmečka posojilnica pri Sv. Luciji 100 L; P. n. Valentin Knavs v Logh 25 L; v počastitev spomina blagopok. gosp. ravnatelja Ivana Kačiča, daruje p. n. Danilo Štrekelj, podravnatelj, 200 L; p. n. dr. Vlad. Orel 50 L. Srčna hvala!

Kavarna Principe Umberto in sladščičarna lastnik D'ATRI MARIJ Corso Verdi 1. (Hiša Marzini v Gorici).

Elegantno shajališče, dvorana z biljardom. Najboljša kava espres, napolitanske sladčice, izvrstno pecivo, najboljša čokolada. likerji prvovrstnih tvrdk. Delikatese domačih in tujih kolonij.

Pohišstvo

Bašin Anton, Gorica, Piazza S. Antonio 9 (Stari trg)

Velika izbira vsakovrstnih mizarskih izdelkov, popolne spalne sobe, kakor tudi posamezni kosi: omare, postelje, predalčniki, mize itd. po konkurenčnih cenah. — Priporoča se slav. občinstvu

KUTIN JOSIP, Via Seminario št. 1 Gorica, priporoča slavnemu občinstvu svojo dobro založeno trgovino jestvin. Prodaja »bovški sir« na drobno in debelo po zmernih cenah.

Čitajte — Širite »Goriško Stražo«!

Mestne novice.

Pozor slovenski starši!

Mestna šolska uprava v Gorici je določila, da se bo poučevala slovensčina v dodatnih urah in sicer po štiri ure na teden v šoli v ulici della Cappella za dečke in v šoli v ulici Mameli za deklice in to za dečke in deklice slovenske narodnosti vseh ljudskih šol v Gorici. Vsled tega se pozivljajo vsi starši, da prijavijo nemudoma, ako tega še niso storili, svoje šole obvezne otroke k temu pouku, naj obiskujejo sicer katerokoli ljudsko šolo v Gorici.

Dramatično "društvo" v Gorici, vprizori v soboto dne 29. t. m. v dvorani "Trgovskega doma", Tučičevo dramo iz samostanskega življenja v treh dejanjih: Golgota.

Streha s severa!

V kratkem bodo naredili streho nad kolodvorskim peronom na Blančah. Po to streho so šli v Pontebo in so jo sneli na tamkajšnjem kolodvoru. Tako se bomo vedrili na goriški postaji pod izposojeno streho.

Po širokem svetu.

Uporaba prirodnih sil.

Splošno se je doslej mislilo, da je možno izrabljati kot gonilne sile le premog, vodno silo, elektriko in podobno. V zadnjih desetletjih so pa prišli inženirji še na izvirnejše misli. Začeli so uporabljati solnčne žarke. Naredili so poskus v Afriki. Z velikanskimi zvočnimi zrcali so zbirali solnčne žarke in jih tako napeljali, da so se odbijali v ogromne kotle z vodo. Solnčna energija je vodo razgrela, da so se začele delati pare, ki so jih potem uporabljali, kot to delajo pri lokomotivah. Zračunali so, da bi zadostovala za pogon vseh strojev na svetu, za vse peči in ogrevališča, sploh za vse, kjer rabimo toplotno energijo, toplota, ki bi jo proizvajali taki »solni stroji« razpostavljeni v Sahari na ozemlju malo večjem, kot je naša dežela.

Pretečeni teden pa so poročali s Frankfurta v Nemčiji, da so iznašli način, kako bi se dal v podobne namene uporabiti veter s pomočjo velikih koles.

Kdo je vladar sveta?

Neki newyorški listi so dognali, da je odsvnih od banke ameriškega milijarderja Morgana še pet velikanskih bank. Poleg tega ima ta Morganova skupina v svojih rokah 525 mest v nadzorstvenih svetih raznih trgovskih družb in kontrolira 687 podjetij s kapitalom 63 milijonov dolarjev, to je okroglo 2000 milijonov lir! Samo v severnoameriških Združenih državah ima ta družba denarnih mogotcev v svoji lasti nad 50.000 km železniških prog. Ni čuda, da morajo potem državniki in kronane glave plesati, kot jim »milijoni« pis-kajo.

Po enoletnem trudu in naporu.

Pri Boki Kotorški potopljeno avstrijsko križarko »Franz Josef« so hoteli dvigniti na površje. Eno leto so jo dvigali, da bi jo zopet popravili. Ko je že bila pri vrhu se na mah zopet zmuzne inženirjem iz rok in zgine v globino. Ubogi Franc Jožef, kar sam sili v pozabo!

Kako mu je ime?

Ime Seiplovega naslednika je postalo pravcata uganka. Listi pišejo, da se zove Ramek, drugi zopet Marek Zamek, Bog si ga vedi, kako še. S Tutankhamenom je bilo podobno. Morda je pa Janez in Tutankhamen Pepi. V listih se vse mogoče bere!

Igranje narave.

Neka kmetica v Vojvodini je začetkom tega meseca porodila človeško bitje brez rok in brez nog. Zdravniki se zato zelo zanimajo in skušajo ohraniti deto živo, da bi proučevali njegov razvitek.

GOSPODARSTVO.

Vinski davek.

Finančni tehnični urad v Vidmu (Ufficio tecnico di Finanza del Friuli Udine) razpošilja plačilne naloge za vinski davek od vinskega pridelka 1923. Plačilni nalogi so v pre mnogih slučajih zgrešeni. Videmski finančni urad večkrat ne vpošteva davka, ki se je že plačal tehničnemu finančnemu uradu v Trstu; dalje v mnogih slučajih ne upošteva vina, ki se je prodalo po 15. septembru 1924, to je po roku, ko je bil vinski davek že odpravljen; urad zahteva tudi od tega vina plačilo davka, kar je protipostavno. Na ta način povzroča tehnični urad v Vidmu davkoplačevalcem velike sitnosti in jih sili, da morajo vlagati rekurze proti plačilnim nalogom. V roku 15 dni bi morali davkoplačevalci plačati zahtevani davek. Rekurz nima torej odložilne moči. Koliko časa bodo morali davkoplačevalci čakati, da se jim po krivici vplačani zneski povrnejo, za slučaj da bi bili njihovi rekurzi ugodno rešeni!? Opozorjamo tehnični finančni urad v Vidmu na te nepravilnosti, ki razburjajo po nepotrebnem davkoplačevalce in zlasti revne vinorejce. Predvsem je pretirano, če zahteva videmski urad plačilo davka, četudi je stran-ka že plačala davek potom poštne nakaznice tržaškemu finančnemu uradu. Ali hoče na ta način prisiliti davkoplačevalca, da bi zahteval povrnitev vplačanega davka od tržaškega urada? Ali ni bolj priprosto, da videmski urad sam te vplačane zneske obračuna? Videmski urad naj istotako vpošteva vino, ki je bilo prodano po 15. septembru 1924, ker je to vino popolnoma prosto vsakega davka; naj vpošteva tudi kalo in tistih par hl vina, ki so prosti davka, če ne presega vinski pridelok 20 oziroma 40 hl vina. Potrebno je, da se videmski tehnični urad vsaj toliko potruži, da ne bo pošiljal davkoplačevalcem pretiranih in krivičnih plačilnih nalogov.

Tajništvo Kmetске del. zveze v Gorici.

Članom Kmetске Del. Zveze — vinogradnikom.

Tajništvo Kmetске - delavske zveze v Gorici, via Mameli 5, je pripravljeno svojim članom prirediti rekurze proti plačilnim nalogom za vinski davek, če so pretirani. Člani naj prinesejo s seboj plačilni nalog in vse potrebne dokumente. Potrebni so posebno sledeči dokumenti:

1. potrdila (Ricevuta del versamento) o plačanem davku;
2. potrdilo županstva o prijaviteljni količini in o številu obdačenih hl. vina;
3. potrdila, da so prodali vino šele po 5. septembru 1924.

Živinorejska enketa na Vipavskem.

Živinorejska enketa, katero je sklical živinorejski odsek »Kmetijskega društva v Vipavi« v nedeljo dne 9. novembra, je uspela kljub neugodnemu vremenu jako povoljno. Prišlo je res samo okrog 80 udeležnikov, ampak ti so gotovo vneti živinorejci.

Iz Gorice so prišli gosp. nadzornik Klavžar, inž. Podgornik ter urednik Gospodarskega lista gosp. inž. Rustja, iz Ajdovščine pa gosp. Velikogna, vodja kmetijskega oddelka.

Nadzornik Klavžar je izvajal, da pokrajinsko živinorejska komisija v Vidmu nima namena na nikogar pritiskati glede pasme, ampak odločijo naj posestniki sami, kakšno pasmo želijo. Ako hočemo rediti simodolsko pleme v vipavskem okraju, naj prosimo, da nam dovolijo lastno živinorejsko okrožje in svoj okrajni živinorejski odbor s sedežem v Vipavi.

Gosp. agr. inž. Podgornik je obširno govoril o sivi švicarski pasmi ter o njeni prednosti za Vipavsko dolino pred simodolsko, kar pa navzočim ni hotelo iti v glavo, ker vidimo večje uspehe pri simodolskem plemenu, ki je težja in hitrejše

doraste, čeprav porabi nekaj več krme. Tudi inž. Rustja je hotel pripočati sivo pleme, ampak nihče ni hotel o tem slišati, ker smo videli na razstavi v Ajdovščini jako slabo žival nasproti simodolcem. Gosp. živinorejski Poberaj je povedal iz praktične skušnje, da postane simodolsko pleme, če se slabo krmi, rado jejično, toda z druge strani je treba pomisliti, da ima sivo pleme, čim čistejše pasme je, tem težje porode tako, da so morali vpeljati posebne porodniške kurze za živinorejce. Konečno je po raznih debatah predložil tajnik sledeče resolucije, ki so bile enoglasno brez nasprotja sprejete:

Resolucije.

Živinorejci bivšega sodnega okraja v Vipavi, zbrani na živinorejski enketi dne 9. novembra 1924, sklenejo in predlagajo slavni pokrajinski živinorejski komisiji v Vidmu sledeče želje in zahteve: 1. Živinorejska pokrajinska komisija naj revidira sklep okrajnega živinorejskega odbora v Ajdovščini od dne 17. 7. t. l. in ukine izvrševanje zakona z dne 5. julija 1908, št. 392 ter naj licentira in subvencionira tudi simodolsko pasmo vsej Vipavski dolini.

2. Vse ugodnosti, ki jih vživa pri vpeljavi in razdelitvi živinorejcem sivo pleme naj se priznajo tudi simodolckemu. To je 30 odstotna povrnitev nakupne cene itd.

3. Da se posveži pleme, naj se takoj vpeljejo biki čiste simodolske pasme, če treba tudi telice.

4. Če se pokrajinska komisija noče baviti z nakupom živali simodolskega plemena, smo pripravljeni vzeti sami to zadevo v roke s pogojem, da nam slav. komisija jamči za ugodnosti, kakor jih ima pri vpeljavi siva pasma. Istočasno se obvezujemo, da ne bomo spuščali simodolskih bikov na čistokrvno sivo pasmo.

5. Slav. komisija se naproša, da priredi v doglednem času, (prihodnje leto) premovanje in razstavo goveje živine simodolske pasme v Vipavi.

Socialni vestnik.

Pohabljenim železničarjem in rudarjem.

V »Gor. Straži« smo že poročali, da se je poslancu Besednjaku končno le posrečilo doseči, da se je vlada obvezala izplačevati zavarovalne rente iz državne blagajne železničarjem in rudarjem, ki so se ponesrečili na delu v Avstriji.

V »Gazzetti Ufficiale« od 13. nov. 1924, št. 265 je izšel tudi že tozadevni odlok od 27. okt. 1924, št. 1756, ki določuje:

Ministrstvo za narodno gospodarstvo je pooblaščen izplačevati rente

za nezgode, ki jih dolgujejo zavarovalni zavodi onkraj premirne črte državljanom Julijske Krajine, Zadra in Reke. Rente se morajo izplačati od dneva, ko so bile ustavljene.

Rente bo plačeval do 31. dec. 1925. ponesrečencem Julijske Krajine in Zadra državni zavarovalni zavod proti nezgodam na delu v Trstu, (Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro nella Venezia Giulia e Zara — Trieste).

Vsi prizadeti naj torej takoj sporočijo državnemu zavarovalnemu zavodu proti nezgodam v Trstu: 1. Kje in pri kakšnem delu so se ponesrečili in kdaj? 2. Koliko rente jim je plačeval avstrijski zavarovalni zavod proti nezgodam? 3. Kdaj jim je zavod ustavil sploh vsako izplačilo rente.

Tajništvo K. D. Z.

Listnica Kmetске - delavske zveze.

1. J. B. Lokavec: Informirali smo se pri tukajšnjem finančnem oddelku o Vaši zadevi. Odgovorili so nam, da je bila Vaša prošnja odbita 6. febr. 1923.; morali ste dobiti tudi odlok, proti kateremu bi bili morali vložiti v roku 30 dni rekurz.

2. J. K. Bovec 308: Tajništvo je prejelo poslane dokumente invalidov-rudarjev in udov. Iz dokumentov samih pa ne moremo posneti potrebnih podatkov za posredovanje. Zato Vas prosimo, da nam sporočite: 1. kdaj in kje so se prizadeli ponesrečili? 2. koliko, od kdaj in do kdaj so prejeli pokojnino? 3. kje in koliko časa so bili v delu? 4. družinsko stanje prizadetih.

3. Š. M. Log 9.: Vašo terjatev je tajništvo prijavitlo tržaški prefekturi in italijanski delegaciji na Dunaju.

4. K. I., Otalež. Pismo in dopisnico prejeli. Vaša zadeva je popolnoma v redu. Izvršili kakor smo bili naprošeni.

5. P. F., Lome: Dolg je gotovo izterljiv. Prizadeti naj mu piše pismo in naj zahteva od njega plačilo dolga. V pismu naj izjavi, da bo prisiljen izterpai dolg sodnijskim potom, če mu ne plača v roku 1 meseca.

6. K. A., Šebrelje: Čl. 49 pravilnika k zakonu javne varnosti določuje dobesedno: N: potrebna licenca lastniku oziroma na-

Valuta.

Dne 19. novembra si dobil:

za 100 franc. frankov	121.25 do 121.75	Lir
za 100 belg. frankov	111.— do 113.—	Lir
za 100 švic. frankov	445.— do 447.—	Lir
za 100 češ.-slov. kron	69.— do 69.30	Lir
za 100 dinarjev	33.30 do 33.60	Lir
za 1 šterling	107.— do 107.20	Lir
za 1 dolar	23.05 do 23.15	Lir
za 1 zlato marko	5.45 do 5.55	Lir
za 100 avst. kron	0.0320 do 0.0335	Lir

Beneške obligacije.

Dne 19. novembra: Srednji kurs L. —.—, v Trstu —.—; v Milanu —.—, v Rimu —.— L.

HLAPCA sprejmejo takoj v službo. Več pove uprava našega lista.

Zahvala.

Za izkazano sočutje ob bridki izgubi ljubljenega moža, sina, brata, zeta in svaka gospoda

IVANA KAČIČA

se tem potom najtoplejše zahvaljujemo. Posebna, najsrčnejša hvala onim blagim srcem, ki so nam v težkih dneh bolezni in ob smrti tako tolažilno in prijateljsko pomagala. Izrečna zahvala gospodu dr. Bačarju za požrtvovalen trud med boleznijo in ob smrti blagega pokojnika kakor tudi gospodu Doktoriču za duševno tolažbo. Hvala vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, Goriškemu godbenemu krožku ter vsem njegovim stanovskim tovarišem, prijateljem in znancem, vsem, ki so ga tako častno spremili na njegovi poslednji poti.

Svete maše zadušnice se bodo služile v soboto dne 22. novembra ob 8. uri v stolni cerkvi v Gorici.

Žalujoče družine:

KAČIČ, BENEDEK, Dr. GREGORIN.

jemniku za začasno podrobno prodaj, lastnega vinškega pridelka v lastni hiši. Prodaja se pa mora prijaviti krajevemu oblastvu javne varnosti. (To je županstvu).

7. S. M. Zemono: Poslijte nam izvleček premožninskega konkordata.

8. V. I. Trnovo pri Gorici: Vašo zadevo bom priporočili poslancu drju Besednjaku.

9. D. M. Tolmin: V Vaši zadevi je tajništvo posredovalo pri finančni intendantu v Trstu. V kratkem dobite odgovor.

1. K., Klana: Če ste pravočasno prijavili svojo srečko, potem jo čimprej položite pri Banko d'Italia. Dva tozadevna prepisa Vam preskrbi tajništvo Kmetško-delavske zveze,

10. H. C. Vrtovin št. 112, H. S. Idrija in drugim, ki so naprosili tajništvo K. D. Z. za posredovanje glede turških srečk: Tajništvo se je informiralo radi turških srečk pri podružnici banke d'Italia v Gorici. Banka d'Italia noče sprejeti nobene turške srečke več, ker je minil za deponiranje teh srečk

pri imenovanju banki rok 6. novembra. Po nasvetu ravnatelja banke je tajništvo K. D. Z. zaprosilo za informacije Trgovsko zbornico v Rimu.

F. P. Č.: Glej poročilo tajništva Kmetško-del. zveze o tem vprašanju.

TRGOVINA Z JESTVINAMI z dobro vpeljano gostilno zraven postaje v Mariboru je na prodaj. Podjetje izvrstno, dohodek zagotovljen. Naslov pove uprava lista.

JOŽEF MAREGA, urar Via Rabatta 7 sprejema vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. V zalogi ima vsakovrstne ure iz najboljših tovarn, za katere jamči 2 leti.

Fotograf Anton Jerkič posluje na CORSO VERDI 36 (prej Via Giardino).

Županstva, posestniki!

Delitev zemljišč po posebno nizki ceni!

Inž. Bogomir Sfiligoj

in zapris. izvedenec, autor. civ. geometer

Dom. Rocco

bivši inž. geom. pri katastru v Gorici

Gorica, Piazza Vittoria - Travnik 5

Informacije v torek in četrtek od 10 - 12 brezplačno.

Širite „Goriško Stražo“!

Prva slovenska tvrdka

JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne „MUNDLOS“, dvokoles znamke orig. „KOLUMBIA“, belgijskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete.

Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju. Lastna mehanična delavnica in popravilavnica Piazza Duomo 5 (vogal ulica Rabatta).

Prodajalne „Čevljarske zadruga“ v Mirnu

Gorica, Corso Verdi 32 - Trst, Via dei Rettori 1

ter komisijske zaloge po celi Julijski Benečiji so založene z „Adria-Sandali“ letošnjega izboljšanega izdelka.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročance kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna. **Blago solidno! Cene zmerne!**

Plačam najvišje cene

za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d. i. t. d. Prodajam pasti in posebno meso za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje. Nihče nima pravice kupovati zame.

Walter Windspach - Gorica

Via Carducci št. 6.

Pozor na izpremenjeni naslov!

Ako želite nakupiti dobro blago in elegantno izgotovljene obleke po najnižji ceni obrnite se edino na domačo tvrdko

Andrej Mavrič

Via Carducci 3 — GORICA — Via Carducci 3

Tam dobite blago po sledečih cenah:

Družinsko platno 150 cm.	od L.	8.—	naprej
Madonna 150 cm.	„	8.—	„
Madonna 80 cm.	„	3.50	„
Madapolan Reclam 80 cm.	„	3.—	„
„ Sposalizio 80 cm.	„	4.50	„
Kuhinjske brisače.	„	1.90	„
Prtiči.	„	2.50	„
Brisače.	„	3.—	„
Odeje volnene.	„	34.—	„
„ „ finejše vrste.	„	65.—	„
„ „ „	„	50.—	„
Posteljna pregrinjala bela in barvana.	„	25.—	„
Gradl za postelje.	„	3.20	„
Zephir za srajce.	„	3.—	„
Perkali rožasti.	„	3.20	„

Krminsko za srajca.	od L.	3.50	naprej
Saten črn in barvan.	„	3.50	„
Naglavne rute.	„	2.50	„
Panama za srajce boljše vrste.	„	4.80	„
Popelin za ženske obleke.	„	14.50	„
Volno fina Gaberden.	„	23.—	„
Moške hlače.	„	14.—	„
„ srajce.	„	15.—	„
„ spodnje hlače.	„	9.—	„
Ženske srajce.	„	8.—	„
Žamet moški.	„	9.—	„
Hlačovina.	„	4.—	„
Moške obleke.	„	60.—	„
Obleke otroške.	„	30.—	„
Izgotovljene štramace.	„	50.—	„
Velika izbira moškega sukna.	„	10.—	„

Velika izbira kožuhovine po tovarniških cenah.

Velika krojačnica, katera sprejme vsako naročilo ter ga izvrši točno in po zmernih cenah.

Za vsako naročilo se jamči.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča udani

ANDREJ MAVRIČ - trgovec

N a d r o b n o !

N a d e b e l o !